

Quo propinquior est salus, eo magis diabolus facit.

40.

Chrysost.

Filiorum criminis, ne damnatio a parentum virtutis originatur.

41.

diabolus timebat Iesum, ab eiusque præsentia abhorrebat. *Et etsi in terram, seu deiecit, voluntatur spiritus.* Quo enim propinquior est salus à Iesu conferenda, eo magis diabolus facit, ac tumultuat.

Et interrogauit patrem eius. Quærerit Iesus, ex quo tempore Puer huic malo cepit esse obnoxius. *At ille ait, ab infancia,* seu ut alij legunt, *à puerio,* seu pueritia. Ad quid tamen omnium Dominus, qui omnia nocit, quærerit tempus, ex quo adolescenti tantum malum accidit? D. Chrysostomus ferm.

Si. Requirit, ait, passionis tempus auctor temporis, non ut nescius, sed ut sciens nescientibus prodat. Denique interrogatione tali tempus aperit, atatem pandit, reuolut infantiam, ut tanti mali causa non tangat sibolem, sed parentem, quia à Deo sibi datum pignus ad diaboli gratiam, demonum retulit ad honorem. Pater incredulus filium habuit à dæmonie obfusum: tempus ergo infimilitatis exquiritur, quia dum pater fateretur, à puerita hoc illi accidisse, sit apertum, quod mali causa, non prolem, sed parentem tangit. Nam si adulto malum accidisset, filii profecto culpa deputaretur. At cùm ab infancia dæmonis sit domicilium, patris crimen est, qui nullo virtutum documento animum pueri formauerat, sed turpi indulgentia in omni vitio errare permisera. Et sic ut ipse pater prava sua vita, sceleratibus actionibus in animo suo dæmoni aditum præbuit; sic in corpore, ac animo filii aditum referauit. *Quia a Deo sibi datum pignus, ad diaboli gratiam, demonum rerulit ad honorem.*

Et frequenter eum in ignem, & aquas misit, seu impellit, vt alij legunt, *vt eum perderet,* hoc est interficeret, quod iam supra explicatum manet expositione 3. Sed si quid potes, adiuua nos. Ecce incredulitas, quam Christus in homine taxauerat; dubitat enim de Christi potentia, an par esset, vt morbi adeo graue, & inueteratum posset auferre.

Marci 9.n.12. Iesus autem ait illi: Si potes credere, omnia possibilia sunt credenti.

Num.23. Et continuo exclamans pater pueri, cùm lachrymis aiebat: Credo, Domine, adiuua incredulitatem meam.

VERSIO N E S.

Syriacus n.22. Omnia possunt fieri credenti.

Num.23. Et confessim clamauit pater pueri flens, & ait: Credo ego, succurre defectui fidei meæ.

Arias, Vatabl. Succurre incredulitati meæ. *Euthymius.* Auxiliare incredulitati meæ.

EXPOSITIO VII.

*R*ecite ait Theophylactus, quod Dominus non subiicit in hoc, quod eos reprehendit, sed etiam medicinam addidit. Nam supra reprehendit Christus hominis incredulitatem: *O generatio incredula!* nunc vero de querendo fidei remedio admonet. Vnde dicit: Si potes credere

42. Theophyl.

re. Oblique culpam in hominem retorquet, ob quam eius filius non sit sanatus. Ac si diceret, vt inquit Carthusianus, & Beda: Ille, si salutem non obtinet, non est ex defectu meæ potentiae, necorūque Discipulorum, sed ex defectu fidei tuae. Et cum ait: *Si potes credere, non docet hominem,* à se ipso solo posse credere; vt oportet enim, non potest homo credere sine Deo, ac eius gratia, sed docet, quod, si homo non credit, tota culpa est in hominem refundenda, cum ipse diuinam inspirationem sua obdurbatione obice ponat.

Omnia possibilia sunt credenti. Fides, ex parte potentis, omnia, quæ à me exigit, imperat, ac adipiscitur. Et recte Christus Dominus ad eius beneficia obtainenda, exposcit parentis fidem; non enim congruebat, vt non credentes, vel dubiantes de se sanaret, ac beneficia sua indignis, & à se auctoris communicaret. Et cùm ait: *Omnia possibilia sunt credenti,* seu, vt habet Syriacus, *Omnia possunt fieri credenti,* ac si reponeretur omnis potentia in fide solitantis, inquit Theophylactus, *Vt cum sunta modis sanaret puerum.* Vide autem, quomodo non sue virtuti sed illius fidei sanitatem tribuat, dicens: *Omnia possibilia sunt credenti.* Non dixit, Omnia possibilia sunt mihi operanti; sed tibi credenti: *Vt potentiam expellendi dæmones,* non sibi arroganter assumere; sed alteri modeste tribuere videretur.

Continuo exclamans pater pueri. Ut enim ille intelligit, totum negotium filij sanitatis à sua fide pèdere, ad genia Christi prouolutus, vt ait D. Matthæus, cùm lachrymis angustiam animi sui declarans aiebat: *Credo, Domine:* non cunctatur in fide amplectenda, sed cum clamore profitetur. Et subdit, *Aduua incredulitatem meam,* id est supple id, quod deest fidei meæ admmodum imperfectæ, metuo enim, vt ob suam imperfectionem, fidei nomen non mereatur, & ideo incredulitatem dico, ac proinde à te perficiendam exoro.

QVÆSTIO VI.

Quare, cùm homo, se credere dicat, adhuc se incredulum fateatur?

*V*ALDE mira, est istius hominis sententia, *Si credet, vt se credere aiebat: Credo: qua ratione, Aduua, Domine, incredulitatem meam,* In hic dictis prima fronte forsitan videbitur quædam repugnancia inuolui: incredulum enim se esse fatur, & credere se affirmat.

Respondet primò Victor Antiochenus. *Atquisi credebat, vt se credere aiebat: Credo: qua ratione, Aduua, Domine, incredulitatem meam,* dicit? *Non unius rationis est fides: est enim fides inchoata, est rursus consummata: exorsus igitur credere, vt Dominus virtute sua, quod deerat, adiiceret, opus habebat, aiebat Discipuli quoque ad Seruatorem: Adauge nobis fidem,* Luc. 27.n.5. Quamvis homo crederet, vt ipse dicit credere; tamen ad huc debilis, & infirmus erat in fide: postular ergo, vt Christus eius fidem corroboret, ac perficiat, & quidquid in ipso est incredulitatis, & hæfianitiae auferat, vt filij sanitatem mereatur obtinere. Nam sicut incredulitas patris fuit origo infirmitatis, ita & fides illius sanitatis sit cauila. D. Chrysologus ferm. 51. *Patri liberatur fide, ait, qui patri fuerat infidelitate damnatus: nam cui genitoris fides profuit, quomodo ei genitoris perfida potuit non obesse?*

Secundo

Carthusian.
Beda.43. Bona conser-
vuntur cre-
denti.

Marc. 2.1.

44. Theophyl.

45. Chrys. mo-
dañi sua ma-
gnalia ab-
scendit.

46. Philo.

47. Gregor.

48. Beda.

49. Nostrum de-
siderium pro
merito repu-
rat Deus.50. Iustus sua re-
putat exi-
guia.

51. Luc. 17.

52. Chrysolog.

53. Matth. 26.

54. Iustus de suis
diffidit.

Secundò. D. Gregorius moral.lib.10.cap.8. *Quid itaque est, inquit, quod & se credere afferit, & adiuari in se incredulitatem querit, nisi quod coartari in suis cogitationibus terram cum mari deprehenderat, qui & exorare certus iam per fidem caperat, & adhuc incertus vndas perfidia ex incredulitate tolerabat. Contraria, videtur, quod homo dicat, Credo, & inde, adiuua incredulitatem meam. Perpende, vt soluas questionis nodum. Homo credebat Christi potentiam efficacem ad sanandum filium suum, ideo hunc ad illum attulit; sicut dicebat, Credo. Quia tamen de efficacia ipsius potentiae erat dubius, vt ipse de se testificat apud Marcum num. 21. *Si quid potes, adiuua nos, miseris nostri.* ex sua ergo hæfiatione adhuc in incredulitate detinebatur, nam fides nutans, infidelitas est; & qui in fide dubitat, incredulus centetur. Qui & exorare iam per fidem cooperat, adhuc incertus vndas perfidia ex incredulitate tolerabat.*

Tertiò. Beda: *Si enim credebat homo, cur incredulitatem dicebat?* Si vero incredulitatem habere se nouerat, quomodo credebat! Et statim subdit. *Vno, eodemq; tempore is, qui nec dum perfecte crediderat, simul & credebat, & incredulus erat.* Ac si dicat. Tunc incredulus erat pater pueri, & peccabat fidem; & tamen tunc audenter de se affirmat credere. Incredulus adhuc est, *Aduua incredulitatem meam;* & tamen de se veluti permatura fide ait, *Credo Domine.* Vel forte quia ipsa virtus tam potens est, vt breui spacio sua durationis non coartetur, sed fructu, ac efficacia ad ampliora, ac maiora sui spatia se extendet. Vnde ait Philo lib. de sacrificio Abel. *Virutes carent tempore, nempe quoad sui fructum.*

Quartò. Vel, cùm audit homo à Christo: *Si potes credere, omnia possibilia sunt credenti:* accusus habendi fidem desiderio, ab illo se credere affirmat; sciebat enim, quod efficax fidei votum fidè à Deo sollicitat, ab ipsóque desiderio deriuatur meritum obtinendi fidem; desideria autem nostra caelestium donorum pro merito Deus reputat, vt nobis ipsa cōferat dona. Vnde pater ex voto credere se affirmsat ad filij salutem impetrandum, simulque exorat, *Aduua incredulitatem meam,* vt ipsam incredulitatem delectat Christus fidem illi consummatam infundens, *Vno, eodemq; tempore,* vt ait citatus Beda.

Quintò. Simil ait: *Credo, & Aduua incredulitatem meam.* Homo à Christo illuminatus credidit, & accusus colloquio, ac verbis Domini, iam cum lachrymis ad multam humilitatem, ac virtutis perfectionem euhit; & inde fidem, quam conceperat, tam imperfectam, & diminutam iudicat, vt incredulitatem dicat; ita eam tam paruum reputat, vt adhuc se in incredulitate detineri presumat: proprium est enim viri iusti, vt in suis maximè diffidat, nihilque boni de se audeat sperare.

In vltima Cœna dixerat Dominus, se ab uno Discipulorum suorum esse tradendum. Quid tunc Discipuli? Et contristari valde cōperunt singuli dicere, nunquid ego sum Domine? At ille respondens ait: *Qui intingit mecum manum in paropside, hic me tradet.* Matth. 26.num. 22. De vno audiunt tantum nefas perpetrandum; & tamen omnes turbantur, & singuli de se querunt. Quare sic singuli de se dubitant? Maxime ipsi videbant suum affectum ergo suum Magistrum longissimè à proditione distantem, videbant affectum esse suum, qui licet

in omnibus, vno Iuda excepto, esset valde feruidus, & constans; ramen cū suum agnoscerent, de eo quodammodo diffidebant, ac etiam verebantur, ne minus verum esset, quod de se putabant. D. Leo ferm 7 de Passione. *Omnis fibi, inquit, non edito impietatis auctore formidant.* Contristati enim sunt, nō de conscientia reatu sed de humana mutabilitatis incerto, timentes, ne minus verum esset, quod in se quisque nouerat.

Leo.

Marth. 17. Et increpauit illum Iesus, & num. 17. exiit ab eo dæmonium, & curatus est puer ex illa hora.

VER SIO N E S.

Euthymius. Et imperauit illi Iesus. *Vatablus.* Et increpauit illud Iesus. *Gracius.* Et comminatus est illi.

ALTER TEXTVS.

Marci 9.n.24 Et cùm videret Iesus concurrentem turbam, comminatus est spiritui immundo, dicens illi: Surde, & mute spiritus, ego præcipio tibi, Exi ab eo, & amplius ne introeas in eū.

Num.25. Et exclamans multum, discerpens eum, exiit ab eo, & factus est sicut mortuus, ita vt multi dicent, quia mortuus est.

Num.26. Iesus autem tenens manum eius, eleuavit eum, & surrexit.

Luce 9.n.43. Et increpauit Iesus spiritum immundum, & sanavit puerum, & reddidit illum patrem suo.

EXPOSITIO VIII.

*C*ribit D. Marcus, quod cùm videret Iesus concurrentem turbam; multæ turba aderant in illo loco, quæ clamore patris Lunatici excitata, vt propius, exactiusque omnem rem spectarent, ad Iesum magno impetu concurrenti, Dei prouidentia ordinante, vt omnes per miraculum inducerentur ad credendum in Christum verum Messiam; & ideo puer tantisper vt mortuus iacuit, donec Christi manu eleuatur; & vt etiam omnes agnoscerent, quantum viua fides valeat impetrare, spiritui mandat exire. Hac expositio videtur germana. Vel dic cum Theophylacto. *Nolebat enim coram turba curare,* Theophyl. *vi ostentationem fugere docebat.* Populo concurrenti Domini procurat, & antequam plures spectatores aduenierent, puer sanavit. Noluit expectare paulisper populum conuolante, cùm plures suæ potentiae testes esset habiturus, vt ostentationem fugientia. *Ostentatio fugienda.*

52.

Theophyl.

